

kassevalget i 1908 med det kommunale Vælgerantal i 1909. Men jeg antager, at en saadan Statistik vil kunne skaffes gennem Udvalget ved Indenrigsministeriets Hjælp, og jeg vil meget henstille det til Bedømmelse af de Herrers Valgretsforlig i Fjor og som Vejledning til nødvendige demokratiske Ændringer deri.

Jeg skal ellers med Hensyn til Enkeltheder i det foreliggende Forslag kun dvæle et Øjeblik ved Amtsraadens Sammensætning. Jeg anerkender det Fremskridt, som er sket deri fra det tidligere gamle Venstreforslag, som i saa mange Aar forelaa her i Tinget, det Fremskridt, at der her foreslaas valgt 3 Valgmænd fra Kommunerne, medens det tidligere hed to. Der bør selvfølgelig være mindst 3 Valgmænd til Amtsraadsvalget fra hver Kommune, thi ellers kan jo Forholdstalsvalget slet ikke gøre sig gældende paa nogen virkelig effektiv Maade og i Overensstemmelse med Forholdstalsmaadens Mening; det kan der kun være Tale om, naar der vælges tre. Men jeg vil meget henstille til Udvalget at gaa et Skridt videre i den rigtige Retning. Thi selv om hver Kommune vælger 3 Valgmænd til Amtsraadsvalget, kommer det dog ikke til at virke retfærdigt. Forholdstalsvalgmaaden kommer til at gøre sig stærkere gældende, men den meget store Kommune faar ikke større Indflydelse end den lille, og det er dog ganske urimeligt. Tage vi f. Eks. Københavns Amt, have vi jo en Kommune med 20,000 Indbyggere, der ved de Amtsraadsvalg, som nu skulle finde Sted til Foraaret, kun møder med 2 Valgmænd, medens en ganske lille Kommune i samme Amt med 600—700 Indbyggere ogsaa møder med 2; og saa møder en selvskevren Proprietær, og denne selvskevrene Proprietær vejer lige saa meget, ogsaa efter de Herrers Valgreform fra i Fjor, som Halvdelen af Gentofte Sogns Indbyggere; det vil sige: lige saa meget som 10,000 Indbyggere i Gentofte vejer en eneste Proprietær f. Eks. ude i Lyngby eller Værløse. Saa demokratisk er de Herrers Valgretsforlig. Men selv om disse selvskevrene nu gaa bort, ville alligevel de to Valgmænd, som repræsentere de 20,000 Indbyggere, ikke veje mere end de to Valgmænd, som repræsentere de 500—600 Indbyggere. Det er uretfærdigt ikke at lade

de store stærkt voksende Sogne med mange Indbyggere faa en Indflydelse, som svarer til deres Indbyggerantal i Overensstemmelse med Grundlovens Bestemmelser om Valgkredsordningen. Det var aabenbart 5. Juni-Grundlovens Aand og Mening, at alle Vælgere eller Indbyggere skulle veje lige meget, betyde lige meget kommunalt og politisk, hvor som helst de saa bo. Det kan i visse Tilfælde være til Fordel for Bybefolkningen og i visse Tilfælde til Fordel for Landbefolkningen; men det er i alle Tilfælde i Overensstemmelse med Retfærdigheden. Jeg vil derfor henstille, at man gør noget lignende, som finder Sted ved de franske Senatsvalg, men gennemfører det rationelt, hvad der ikke er gjort ved de franske Senatsvalg, nemlig ordner det saaledes, at Valgmændene til Amtsraadet komme til at staa i Forhold til Indbyggerantallet i de Kommuner, de repræsenterer; saa først tror jeg, vi faa Amtsraad, som virkelig blive et Spejlbillede af Befolkningen i vedkommende Amter.

Hvis vi vedtage det her foreliggende Forslag og med den Ændring paa dette Punkt, som jeg har tilladt mig at gøre gældende, og som vi ville tillade os nærmere at formulere gennem Udvalgsbehandlingen, faa vi ganske vist en kommunal Ordning, i alt Fald i Købstæderne og paa Landet, som bliver i Overensstemmelse med 5. Juni-Grundlovens Aand, som bliver af en saadan demokratisk Art, at den eventuelt kunde bruges som Grundlag for et nyt Landsting i 5. Juni-Grundlovens Aand, men ogsaa først da. Det er et ganske nødvendigt Forarbejde, som maa gøres, før der paa nogen Maade kan være Tale om at gennemføre 5. Juni-Grundlovens Alternativ.

Med disse Udtalelser skal jeg paa Socialdemokratiets Vegne anbefale dette Forslag til den velvilligste Behandling og den hurtigst mulige Fremme i det Udvalg, som formodentlig vil blive nedsat.

Første Viceformand (Jensen-Sønderup): Folketingsmanden for Frederiksborg Amts 5te Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Sigurd Berg: Naar det ærede Medlem nu udtalte, at der ikke var noget demokratisk Fremskridt i den nye kommu-